Danabaş Köyünün Hikayeleri

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Danabaş Köyünün Hikayeleri (Azerice: *Danabaş kəndinin əhvalatları*), Azeri yazar Celil Memmedguluzade'nin 1894 yılında yazmış olduğu öykü kitabıdır.

Anlatılan öykü "Eşeğin Kaybolması" (Azerice: *"Eşşəyin itməkliyi"*) adıyla da basılmıştır.[1]

İçindekiler

Konusu

Danabaş Köyü’nde yaşamakta olan Muhammed Hasan adlı yaşlı adam Kerbelâ'yı ziyaret etmek için bir eşek alır. Köyün muhtarı olan Hudayar Bey ise eşeği ödünç alarak şehre gider. Ölmüş olan arkadaşı Haydar’ın dul karısı Zeyneb'i (kadının kendi rızası olmadan) nikahlamak için yola çıkar. Hudayar konakladığı handa eşeği rehin bırakarak borç para alır. Kadı, iki kelle şeker rüşvet alarak, yalancı şahitlerle (kadın orada hazır bulunmadan, gıyabında) nikahı kıyar. Hudayar ayrıca Zeyneb'in oğlunu da kandırır ve kendisi için karın tokluğuna çalıştırmaya başlar. Muhammed Hasan ise polise derdini anlatamaz. Eşeğini ancak beş sene sonra bulabilir.[2]

Dinsel kuralları istediği gibi yorumlayıp keyfi olarak işine geldiği şekilde uygulayan mollalar, rüşvet yiyen kadılar ve cahil ama kurnaz toplum eleştirilir. Ezilen kadınların, kandırılan fakir insanların dramatik hatta trajik yaşamlarından kesitler sunulur.

Yazar kitabın devamı niteliğinde ancak bağımsız bir öykü olarak 1921 yılında "Danabaş Köyünün Öğretmeni" (Azerice: *Danabaş kəndinin müəllimi*) kitabını yazmıştır.[3]

Film uyarlaması

Ana madde: Gam Penceresi (film)

Kitap "Gam Penceresi" (Azerice: *Qəm pəncərəsi*) adıyla Sovyetler Birliği dönemi içerisinde Azerbaycan'da film olarak çekilmiş ve 1986 yılında gösterime girmiştir.[4]

Kaynakça

- Celil Memmedguluzâde, Tüm Eserleri, İsa Hebibbeyli, 4. Cilt (http://www.anl.az/el/m/mc_e1.pdf), Bakü, Önder Neşriyat, 2004 **(Azerice)**

- Məleykə Mirzəli, Cəlil Məmmədquluzadənin “Danabaş kəndinin əhvalatları” povestində dialektizmlər, Heydər Əliyev və Azərbaycan Filologiyası, Konfrans materialları, 22 may 2020-ci il, Bakı - 2020 **(Azerice)**

Dipnotlar

1. **^** "Danabaş kəndinin əhvalatları" (http://calilbook.musigi-dunya.az/d/danabash_kend_ehvalat.html), Cəlil Məmmədquluzadə Ensiklopediyası, 2012 **(Azerice)**
2. **^** Danabaş Köyü'nün Hikayesi'nde Sosyal Tenkit (https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155076), Nergiz GAHRAMANLI, Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, Cilt:3, Sayı:6, Ocak 2015 (Sayfa: 56, "Danabaş Köyü’nün Öyküsü Hikâyesinin İçeriği")
3. **^** "Danabaş kəndinin məktəbi" (http://calilbook.musigi-dunya.az/d/danabash_kend_mekteb.html), Cəlil Məmmədquluzadə Ensiklopediyası, 2012 **(Azerice)**
4. **^** “Qəm pəncərəsi”: nadanlığın ifşası (https://www.azerbaijan-news.az/az/posts/detail/qem-penceresi-nadanligin-ifshasi-77792), Azərbaycanın rəsmi dövlət qəzeti, 15 Fevral 2019 **(Azerice)**

Ayrıca bakınız

- Azerbaycan edebiyatı